

“มะเร็งกระเพาะอาหาร”

บทความโดย นพ.วิศิษฎ์ เกษตรเสริมวิริยะ
ผู้เชี่ยวชาญ สาขาศัลยศาสตร์
ราชวิทยาลัยศัลยแพทย์แห่งประเทศไทย

โรคมะเร็งกระเพาะอาหาร (Gastric cancer) มีอุบัติการณ์เป็นอันดับที่ 5 ของโรคมะเร็งทั้งหมด และถือเป็นสาเหตุการเสียชีวิตอันดับที่ 3 จากการเสียชีวิตจากโรคมะเร็งทั้งหมดทั่วโลก สำหรับประเทศไทย มะเร็งกระเพาะอาหาร เป็นมะเร็งที่พบได้บ่อยเป็นอันดับที่ 6 ในผู้ชาย และอันดับที่ 9 ในผู้หญิง โดยมีอุบัติการณ์ที่ 5 ราย ในประชากร 100,000 คน ถึงแม้จะพบได้ไม่บ่อยในคนไทย

แต่ผู้ป่วยมะเร็งกระเพาะอาหารในประเทศไทย มักพบในระยะท้ายของโรค และมีการพยากรณ์โรคที่ไม่ดี

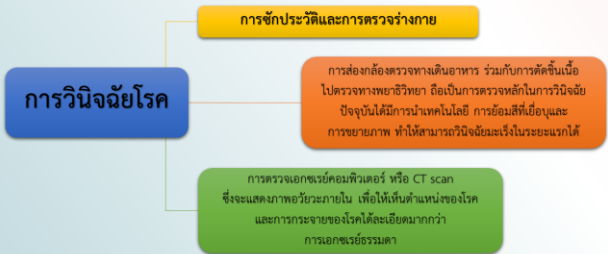
มะเร็งกระเพาะอาหาร เกิดจากการที่เซลล์เยื่อกระเพาะอาหารมีการแบ่งจำนวนมากขึ้น อย่างผิดปกติ ทำให้เกิดเป็นมะเร็งขึ้นมา สามารถเกิดขึ้นได้ทุกส่วนของกระเพาะ เมื่อมะเร็งมีขนาดใหญ่ขึ้นจะเกิดการกระจายไปยังต่อมน้ำเหลือง และสามารถกระจายไปยังอวัยวะอื่น ๆ เช่น ตับ ตับอ่อน ลำไส้ ปอด และรังไข่ได้

อาการ

ในระยะแรกของโรคมักไม่มีการแสดงที่เฉพาะและอาจมีอาการคล้ายโรคอื่น ๆ เช่น โรคแผลในกระเพาะอาหาร หรือกระเพาะอาหารอักเสบ ได้แก่ รู้สึกอาหารไม่ย่อยหรือ รู้สึกไม่สบายท้อง ท้องอืด หลังรับประทานอาหาร คลื่นไส้เล็กน้อย ไม่อยากรับประทานอาหาร มีอาการเสบริ้อนบริเวณหน้าอก และในกรณีที่ผู้ป่วยมีอาการลุกลามขึ้น ผู้ป่วยจะมีอาการดังต่อไปนี้ รู้สึกไม่สบายท้องโดยเฉพาะช่องท้องบริเวณส่วนบนและตรงกลาง มีเลือดปนในอุจจาระ อาเจียน โดยอาจมีอาเจียนเป็นเลือดได้ ถ้าอุจจาระเป็นสีดำคล้ำ น้ำหนักตัวลดลง ปวดท้องหรืออาเจียน เป็นอาหารที่กินเข้าไป เนื่องจากมีการอุดตันของกระเพาะอาหาร กลืนติด หรือทานอาหารได้ลดลง อ่อนเพลีย

ระยะของโรคมะเร็งกระเพาะอาหารและการรักษา

การรักษา มะเร็งกระเพาะอาหารขึ้นอยู่กับขนาดและตำแหน่งของก้อนเนื้อร้าย การกระจายไปอวัยวะอื่น ๆ หรือไม่ และสุขภาพทั่วไปของผู้ป่วย คณะแพทย์ซึ่งประกอบด้วยแพทย์ระบบทางเดินอาหาร ศัลยแพทย์ และแพทย์รังสีรักษา ทำการปรึกษาร่วมกันเพื่อวางแผนการรักษาที่ดีที่สุด

มะเร็งระยะเริ่มแรก (early gastric cancer) หมายถึงมะเร็งที่อยู่เฉพาะชั้นเยื่อส่วนบนของกระเพาะอาหาร โดยทั่วไปมักจะไม่มีอาการ แต่ตรวจพบจากการทำการตรวจส่องกล้องสำหรับการตรวจสุขภาพสามารถทำการรักษาด้วยการตัดผ่านกล้องส่องตรวจทางเดินอาหารเพียงอย่างเดียวได้ เนื่องจากมีโอกาสนี้จะมีการกระจายของมะเร็งไปที่ต่อมน้ำเหลืองน้อยมาก และได้ผลการรักษาที่ดีมาก โดยมีอัตราการอยู่รอดที่ 10 ปีมากกว่า 80 เปอร์เซ็นต์

สำหรับมะเร็งในระยะลุกลาม (advanced gastric cancer) หมายถึง มะเร็งที่มีการลุกลามเข้าสู่ชั้นเยื่อส่วนล่าง หรือ กล้ามเนื้อของกระเพาะอาหาร สามารถมีการกระจายไปที่ต่อมน้ำเหลืองได้มากกว่ามะเร็งในระยะเริ่มแรก ซึ่งเป็นมะเร็งระยะที่พบได้บ่อยในผู้ป่วยคนไทย ผู้ป่วยมักจะมีอาการ เช่น อืดท้อง อาหารไม่ย่อย หรือ มีเลือดออกในกระเพาะ มาซักระยะหนึ่ง

การรักษาหลักของมะเร็งระยะ นี้คือการผ่าตัดกระเพาะ ร่วมกับการผ่าตัดเต้านมเอาต่อมน้ำเหลืองโดยรอบออก และให้การรักษาเสริมหลังผ่าตัดด้วยยาเคมีบำบัด เพื่อลดการกลับเป็นซ้ำของมะเร็ง โดยในปัจจุบันในรายที่เหมาะสม การผ่าตัดสามารถทำได้ด้วยเทคนิค การผ่าตัดส่องกล้องซึ่งได้ประโยชน์ในแง่ของการฟื้นตัวที่เร็วกว่า ความปวดจากแผลผ่าตัดที่น้อยกว่า โดยไม่มีความแตกต่างกันของผลการผ่าตัดเมื่อเทียบกับการผ่าตัดเปิด

มะเร็งระยะแพร่กระจาย หมายถึงมะเร็งระยะที่มีการกระจายไปสู่อวัยวะอื่น ๆ เช่น ตับ ตับอ่อน ช่องท้อง ปอด หรือต่อมน้ำเหลืองที่อยู่ไกลออกไป การรักษาหลักของระยะนี้คือการรักษา ด้วยยาเคมีบำบัด การผ่าตัดจะทำในกรณีที่มีภาวะแทรกซ้อนจากมะเร็ง เช่น ทางเดินอาหารอุดตัน หรือ เลือดออกที่ไม่สามารถแก้ไขได้ด้วยวิธีอื่น โดยทั่วไปผู้ป่วยที่อยู่ในระยะนี้จะมีการพยากรณ์โรค ที่ไม่ดี แต่ก็ยังมีผู้ป่วยบางรายที่ตอบสนองต่อการรักษาด้วยยาเคมีบำบัด จนสามารถกลับมา ทำการผ่าตัดเพื่อเอามะเร็งออกได้

